

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права та правосуддя

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні вказівки до самостійної роботи
для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
денної та заочної форми навчання
за спеціальністю 081 «Право»
освітньо-професійної програми
«Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та
правосуддя
Протокол № 2 від 02.09. 2019 року

Чернігів ЧНТУ 2019

Правові засади оперативно-розшукової діяльності. Методичні вказівки до самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право», освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Головка М.Б. – Чернігів: ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ, - 2019. - 37 с.

Укладач: Головка Михайло Борисович, професор кафедри кримінального права та правосуддя ЧНТУ, к.ю.н., доцент

Відповідальний за випуск: Коломієць Наталія Володимирівна, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя, доктор юридичних наук, доцент.

Рецензент: Марущак Наталія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права, конституційного права юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій ЧНТУ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ».....	6
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності».....	6
1.2. Розподіл обсягу годин з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю	9
1.3 Структура навчальної дисципліни	10
2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	11
Тема 1. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах. Поняття та сутність ОРД.....	11
Тема 2. Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх права та обов'язки.	14
Тема 3. Принципи проведення оперативно-розшукової діяльності	17
Тема 4. Підстави та порядок проведення оперативно-розшукової діяльності.	20
Тема 5. Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів, їх загальна характеристика.	24
Тема 6. Підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ. Строки ведення оперативно-розшукових справ. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.....	27
Тема 7. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності.....	30
3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	34

ВСТУП

Метою навчального процесу у закладі вищої освіти є підготовка фахівця, який здатний до швидкої адаптації в сучасному світі. Досягнення цього результату потребує набуття здобувачем вищої освіти навичок здійснення синтезу відповідних правових концепцій і доктринальних положень у контексті конкретної аналізованої проблеми, демонстрації власного бачення шляхів її розв'язання; проведення збору та інтегрованого аналізу матеріалів з різних джерел; формулювання власних обґрунтованих суджень на підставі проведеного аналізу, тому самостійна робота на заняттях і поза їх межами є невід'ємним елементом процесу навчання.

В рамках процесу самонавчання важливе значення має методичний компонент, який забезпечує здобувача вищої освіти необхідними інструментами, рекомендаціями та алгоритмами дій для самостійного дослідження питань і належного розв'язання практичних завдань.

Однією з основних форм самостійної роботи студентів є підготовка ними до практичних занять з дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності». Тому важливим елементом навчально-методичного забезпечення навчального процесу є методичні рекомендації для самостійної підготовки студентів. Методичні вказівки дають студенту можливість правильно і кваліфіковано підготуватися до практичних занять зі спецкурсу, зробити це найбільш ефективно, грамотно і повно.

Результативність навчання прямо пропорційно залежить від оптимальної підготовки здобувачів вищої освіти під час самостійного засвоєння базових знань. Форми самопідготовки залежать від уподобань здобувача вищої освіти під контролем і за допомогою викладача. Самостійна робота повинна здійснюватися на підставі вивчення теоретичного матеріалу з використанням рекомендованих підручників і навчальних посібників з дотриманням затвердженого плану. Самопідготовка має декілька форм її проведення, однак обов'язковим елементом є вивчення теоретичних положень. Варіантність форм самостійної роботи може мати наступний зміст.

По-перше, додаткове вивчення окремих питань, які не викладаються лектором під час проведення лекційних занять або тих, які тільки аналізуються в обмеженому обсязі. Саме тому, першу частину завдань для самостійної роботи здобувача вищої освіти складають питання, що вимагають більш детального самостійного засвоєння і відображення у базовому конспекті лекцій. Крім того, в процесі викладання теоретичного курсу з навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності», виникає потреба у зверненні здобувачів вищої освіти до окремих теоретичних питань, які детально вивчаються при ознайомленні з іншими курсами, зокрема такими як теорія держави та права, судові та

правоохоронні органи України, кримінальне право, кримінальне процесуальне право, кримінологія та інших.

Відносно питань, які не досліджувалися під час викладання лекційного курсу, може застосовуватися така форма самостійної роботи як рефератне викладення змісту на підставі самостійного вивчення теоретичних положень з використанням монографічних досліджень, підручників та навчальних посібників з відповідного питання. Однак, враховуючи специфіку гуманітарної освіти, такі реферати підлягають обов'язковому оприлюдненню під час проведення семінарського заняття за відповідною темою і подальшого обговорення отриманої інформації в межах дискусій, що проводяться на заняттях. З метою підвищення уваги здобувачів вищої освіти до змісту рефератів обговорювані питання включаються в тематику наступних семінарських занять для всіх здобувачів вищої освіти академічної групи. Відповідно, окремі питання для самопідготовки можуть розглядатися як тема реферату. Обсяг реферату не повинен перевищувати 20 сторінок і містити детальний аналіз обраної теми з використанням нормативних джерел, навчальної та наукової (наукові статті, тези конференцій, монографії) літератури з обов'язковими посиланнями на використані джерела. За результатом захисту реферату здобувач вищої освіти отримує оцінку, яка враховує рівень виконання письмової роботи та захисту реферату. Реферат виконується і захищається будь-якою мовою (українською, англійською), яка є найбільш зручною для здобувача вищої освіти і дозволяє йому захищати окремі висновки, що знайшли відображення у виконаному рефераті. Протягом навчального року здобувач вищої освіти повинен виконати та захистити мінімум один реферат. По-друге, здобувачу вищої освіти запропоновані до виконання практичні завдання. Результати їх виконання можуть розглядатися як підстави для концентрації уваги на вивченні окремих питань навчальної дисципліни. Таким чином, другу частину завдань для самостійної роботи складають практичні завдання для перевірки і більш глибокого засвоєння здобувачем вищої освіти окремих питань навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності».

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

«Правові засади оперативно-розшукової діяльності» - це спеціалізований курс, який вивчається майбутніми фахівцями в галузі права та досліджує організаційно-правові аспекти діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів.

Мета даного курсу полягає в оволодінні здобувачами вищої освіти глибокими теоретичними знаннями щодо нормативно-правових основ здійснення оперативно-розшукової діяльності, а також вироблення навичок застосування положень чинного законодавства у практичній діяльності.

Завдання вивчення дисципліни спрямовані на формування у студентів професійних знань щодо сутності оперативно-розшукової діяльності, визначення її сил, форм, методів та засобів, а також надання уявлення про застосування оперативних та оперативно-технічних засобів, порядку та підстав ведення оперативно-розшукових справ, використання отриманих в результаті проведення оперативно-розшукової діяльності матеріалів у кримінальному провадженні.

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності»

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика оперативно-розшукової діяльності

Тема 1. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах. Поняття та сутність ОРД.

Місце курсу в системі юридичних дисциплін. Сутність оперативно-розшукової діяльності (ОРД) як специфічного виду державно-правової діяльності, її завдання. Співвідношення з кримінально-процесуальною діяльністю.

Загальна характеристика правових джерел регулювання ОРД та їх класифікація. Конституція України, міжнародні правові акти з прав людини та їх значення для правового регулювання ОРД. Законодавчі, відомчі та міжвідомчі нормативно-правові акти. Рішення Європейського суду з прав людини щодо застосування спеціальних засобів розслідування та їх значення для вдосконалення нормативно-правового регулювання ОРД.

Тема 2. Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх права та обов'язки.

Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність та їх компетенція.

Фактичні передумови, правові засади і напрями взаємодії органів і підрозділів, що здійснюють ОРД, між собою та з іншими державними органами.

Правова основа взаємодії слідчого з працівниками оперативних підрозділів. Міжнародне співробітництво у сфері боротьби із злочинністю.

Тема 3. Принципи проведення оперативно-розшукової діяльності.

Принципи верховенства права та законності в ОРД. Метод правового регулювання ОРД. Проблема правовідносин в ОРД. Гарантії принципу законності: відомчий контроль, прокурорський нагляд та судовий контроль. Принцип дотримання основоположних прав і свобод людини в процесі здійснення ОРД та стандарти ЄС. Принцип взаємодії оперативних підрозділів з органами управління і населенням. Принцип публічності. Принцип єдності гласних і негласних заходів ОРД, а також комплексно-системного їх використання. Принцип конспірації. Принцип оперативності.

Змістовний модуль 2. Правові засади проведення оперативно-розшукової діяльності.

Тема 4. Підстави та порядок проведення оперативно-розшукової діяльності.

Підстави проведення ОРД. Порядок заведення оперативно-розшукової справи. Порядок отримання дозволу слідчого судді на здійснення заходів, які тимчасово обмежують права людини, та використання отриманої інформації. Структура та зміст клопотання оперативного підрозділу до слідчого судді на отримання дозволу для проведення ОРЗ, які тимчасово обмежують права людини. Дотримання режиму секретності під час проведення оперативно-розшукових заходів.

Тема 5. Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів, їх загальна характеристика.

Поняття оперативно-розшукового заходу та його правовий зміст. Класифікація оперативно-розшукових заходів. Гласні та негласні ОРЗ. ОРЗ, що проводяться з дозволу начальника оперативно-розшукового підрозділу. ОРЗ, які проводяться не інакше як за рішенням суду.

Опитування та його відмінність від допиту. Оперативна і контрольована закупки, їх види, оформлення результатів та можливість їх використання як доказів. Контрольована поставка. Наведення довідок як ОРЗ, спрямований на одержання інформації про фізичних або юридичних осіб, факти й обставини, що мають значення для вирішення завдань ОРД. Проникнення та обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, а також оперативне обстеження інших приміщень, споруджень, ділянок місцевості та транспортних засобів. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації (оперативне проникнення). Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, електронних інформаційних мереж. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Накладення арешту на кореспонденцію, її огляд та виїмка. Аудіо, відеоконтроль особи. Аудіо, відеоконтроль місця. Спостереження за особою, річчю або місцем. Збір зразків, необхідних для порівняльного дослідження. Дослідження предметів та документів. Ототожнення особистості. Оперативний експеримент, його відмінність від провокації злочину.

Тема 6. Підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ. Строки ведення оперативно-розшукових справ. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Підстави закриття оперативно-розшукових справ. Порядок закриття оперативно-розшукової справи. Строки ведення оперативно-розшукових справ, порядок їх продовження. Припинення та поновлення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи. Внутрішній контроль та прокурорський нагляд за додержанням вимог законодавства під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Тема 7. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності

Визначення результатів ОРД, їх характеристика і види. Основні напрями використання результатів ОРД: як приводи та підстави для початку досудового розслідування; для отримання фактичних даних, які можуть бути доказами у кримінальному провадженні; для попередження, виявлення, припинення і розслідування злочинів, розвідувально-підривних посягань проти України; для розшуку злочинців та осіб, які безвісти зникли; для забезпечення безпеки працівників суду, правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів, а також співробітників розвідувальних органів України та їх близьких родичів, осіб, які конфіденційно співробітничали або співробітничали з розвідувальними органами України та членів їх сімей; для взаємного інформування підрозділів, уповноважених здійснювати

оперативно-розшукову діяльність, та інших правоохоронних органів; для інформування державних органів.

Умови, порядок і способи використання результатів ОРД у кримінальному провадженні. Оформлення результатів ОРД. Прийняття рішення про їх реалізацію. Легалізація оперативно-розшукової інформації та її розсекречування. Порядок передачі матеріалів ОРД органам досудового розслідування. Особливості перевірки і оцінки результатів ОРД слідчим. Способи їх використання для вирішення завдань кримінального провадження.

1.2. Розподіл обсягу годин з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю

Загальний обсяг годин навчальної дисципліни для підготовки здобувачів вищої освіти денна/заочна форма навчання – 90 годин, з них 16/4 годин – лекції, 14/4 годин – семінарські заняття, 60/82 годин – самостійна робота.

1.3 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної/заочної форми навчання				
		Всього	У тому числі			
			Лек.	Пр.	Лаб.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика оперативно-розшукової діяльності						
1	Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах. Поняття та сутність ОРД.	12/11	2/0	2/0	-	8/11
2	Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх права та обов'язки.	12/15	2/2	2/2	-	8/11
3	Принципи проведення оперативно-розшукової діяльності.	12/12	2/0	2/0	-	8/12
Разом за змістовим модулем 1		36/38	6/2	6/2	-	24/34
Змістовий модуль 2. Правові засади проведення оперативно-розшукової діяльності						
4	Підстави та порядок проведення оперативно-розшукової діяльності.	13/14	2/0	2/2		9/12
5	Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів, їх загальна характеристика.	15/14	4/2	2/0		9/12
6	Підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ. Строки ведення оперативно-розшукових справ. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.	13/12	2/0	2/0		9/12
7	Використання результатів оперативно-розшукової діяльності.	13/12	2/0	2/0		9/12
Разом за змістовим модулем 2		54/52	10/2	8/2	-	36/48/
Усього годин за дисципліну		90/90	16/4	14/4	-	60/82

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах. Поняття та сутність ОРД

Самостійна робота за темою передбачає необхідність теоретичного засвоєння основних принципів та інститутів, понятійного апарата, положень про місце курсу в системі юридичних дисциплін, сутність оперативно-розшукової діяльності як специфічного виду державно-правової діяльності, її завдання, співвідношення з кримінально-процесуальною діяльністю.

Самостійне опрацювання визначених питань полягає в необхідності ознайомлення: по-перше, з відповідними положеннями діючого законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, практики його застосування, висновками Верховного Суду України; по-друге, з навчальною літературою відповідно до переліку рекомендованих науково-практичних джерел.

Після ознайомлення необхідно скласти план та конспект відповіді на теоретичні питання та вирішити практичні ситуації (завдання). Незрозумілість отриманої інформації зобов'язує здобувача вищої освіти звернутися до викладача, що проводить семінарські заняття, або лектора.

Теоретичні питання

1. Конституція України, міжнародні правові акти з прав людини та їх значення для правового регулювання ОРД.
2. Завдання оперативно-розшукової діяльності.
3. Поняття оперативно-розшукової діяльності як виду правоохоронної діяльності і як галузі юридичної науки.
4. Співвідношення оперативно-розшукової діяльності з іншими видами юридичної діяльності.
5. Історія розвитку оперативно-розшукової діяльності.
6. Тенденції та перспективи розвитку теорії оперативно-розшукової діяльності.
7. Предмет і система навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності».
8. Оперативно-розшукова діяльність як вид правоохоронної діяльності за законодавством зарубіжних країн.

Практичні ситуації

Окремим елементом самостійної підготовки є вирішення конкретних ситуацій. Особливо слід звернути увагу на, по-перше, необхідність обґрунтування рішення, яке приймається під час відповіді, по-друге, обов'язкове здійснення посилань на положення чинного законодавства з

питань оперативно-розшукової діяльності, матеріали правозастовчої практики.

1. До підрозділу кримінальної поліції зателефонувала громадянка С., яка повідомила, що на її домашній телефон регулярно телефонує колишній працівник її фірми Р. і вимагає 15 тисяч гривень в якості «компенсації» за своє звільнення з комерційної структури. У разі, якщо йому не виплатять необхідні гроші, він загрожує С. фізичною розправою.

Оперуповноважений кримінальної поліції Соркін прийняв рішення щодо прослуховування розмов по телефону гр-ки С.

Завдання

1. Чи правомірне рішення оперативного працівника? Обґрунтуйте нормами відповідного нормативного правового акта.
2. Які дії повинен здійснити Соркін та які документи оформити, щоб його дії були законними?
3. Дайте коротку характеристику даному оперативно-розшуковій заходу.
4. За умовами ситуації підготуйте проект документа для проведення оперативно-розшукового заходу.

2. До начальника Чернігівського відділу ГУНП у Чернігівській області звернувся громадянин Ковальов із заявою про те, що йому стало відомо про прослуховування його телефонних переговорів, і зажадав відповідно до вимог чинного законодавства надати йому відомості щодо проведених стосовно нього заходів та про отриману інформацію.

Стосовно Ковальова дійсно проводилися оперативно-розшукові заходи, так як він підозрюється в кримінальних зв'язках з лідером одного із злочинних угруповань.

Завдання

1. Визначіть чи законне звернення Ковальова?
2. Чи може бути надана Ковальову інформація відповідно до його заяви?
3. Розкрийте порядок розгляду звернень громадян до правоохоронних органів.
4. За умовами ситуації підготуйте проект відповіді заявнику.

Теми рефератів, доповідей:

1. Загальна характеристика правових джерел регулювання ОРД та їх класифікація.
2. Рішення Європейського суду з прав людини щодо застосування спеціальних засобів розслідування та їх значення для вдосконалення нормативно-правового регулювання ОРД.

Навчальна література для опрацювання

1. Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 р. №2135-12 // Відомості Верховної Ради України, 1992, №22, ст.303“Про Службу безпеки України” від 25 березня 1992 р. №2229-12 // Відомості Верховної Ради України, 1992, №27, ст.382.
2. Про контррозвідувальну діяльність : Закон України : від 26.12.2002 р., № 374–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 12. – Ст. 89.
3. Бандурка О.М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності: монографія / О.М. Бандурка О.М.– Харків : Золота миля. 2012. – 620 с.
4. Бандурка О.М. Оперативно-розшукова діяльність. Частина I: Підручник – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.
5. Теория оперативно-розыскной деятельности: Учебник / Под ред. К.К. Горяинова, В.С. Овчинского, Г.К. Сенилова. – М.: ИНФРА – М, 2006. – X, 832 с.
6. Бандурка О.М., Горбачев А.В. Оперативно-розыскная деятельность: Правовой анализ: Научно-практическое пособие. - Киев: РИО МВД Украины, 1994. 160 с.
7. Козаченко І.П. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби із злочинністю // Поняття, суть та завдання оперативно-розшукової діяльності: Навчальний посібник. – К.: УАВС. – 1995. – 44 л.
8. Козаченко І.П. Оперативно-розшукова діяльність: Вступ до курсу / ОІВС МВС України. – Одеса, 1999. – 56 л.
9. Козаченко І.П., Регульський В.Л. Правові, морально-етичні та організаційні основи оперативно-розшукової діяльності. – Львів: Львівський ін-т внутр. справ при НАВСУ, 2000. – 219 с.
10. Долженков О.Ф., Думко А.Ф., Козаченко І.П. Оперативно-розшукова діяльність як правоохоронна функція кримінальної міліції: Монографія. - Одеса: НДРВВ Одеського інституту внутрішніх справ, 2000. - 134 с. Регульський В.Л. Правові та морально-етичні аспекти оперативно-розшукової діяльності // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. – Львів, 1997.
11. Пчолкін В. Д. Методологія пізнання в теорії ОРД / В. Д. Пчолкін // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. № 2 2011 С.296–302
12. Пчолкін В. Д. Розвиток теорії оперативно-розшукової діяльності за роки незалежності в Україні Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ №2 (53), 2011 Спец випуск Незалежній Україні – 20 років С.113–121
13. Пчолкін В. Д. Роль І.П. Козаченка в становленні та розвитку ОРД в Україні / Форум права. – 2011. – № 2. – С. 821-826 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11aomoms.pdf>

14. Пчолкін В. Д. Теоретико-правові проблеми оперативно-розшукової діяльності: стан та напрямки дослідження / В. Д. Пчолкін // Криміналістика ХХІ століття : матеріали між нар. наук.-практ. конф., 26–26 листоп. 2010 р. – Х. : Право, 2010. – с.460–464.

15. Пчолкін В. Д. Тенденции становления и развития теории ОРД / В. Д. Пчолкін // Современные тенденции развития криминалистики и судебной экспертизы в России и Украине. Матеріали междунар. науч.-практ. конф. в рамках проекта «Российско-украинские кримин-е чтения на Слобожанщине» 25–26 марта. 2011 г. : в 2т. / Белгород :Изд-во Бел.ГУ, 2011г.- т.1. С. 105–109.

16. Сервецький І.В. Науково-практичний коментар до Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність". – К., 2002. – 311 с.

17. Козаченко І.П. Основные направления совершенствования теории и практики оперативно-розыскной деятельности // Вопросы совершенствования оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел. – К.: УАВС, 1992.

18. Оперативно-розыскная деятельность: Учебник / Под ред. К.К. Горяинова, В.С. Овчинского, А.Ю. Шумилова. – М.: ИНФРА – М, 2001. – 794 с.

19. FBI Handbook of Forensic Science, Collection, Identification and Shipping Index (with modifications). Washington, D.C.: Federal Bureau of Investigation, 1992.

20. Fisher, B.A.J. Techniques of Crime Scene Investigation, 5th Edition. Boca Raton, Florida: CRC Press Inc., 1993.

Тема 2. Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх права та обов'язки.

Самостійна робота за темою передбачає необхідність теоретичного засвоєння основних положень щодо підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність та їх компетенції, про фактичні передумови, правові засади і напрями взаємодії органів і підрозділів, що здійснюють ОРД, між собою та з іншими державними органами, а також дослідити правову основу взаємодії слідчого з працівниками оперативних підрозділів.

Самостійне опрацювання визначених питань полягає в необхідності ознайомлення: по-перше, з відповідними положеннями діючого законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, практики його застосування, висновками Верховного Суду України; по-друге, з навчальною літературою відповідно до переліку рекомендованих науково-практичних джерел.

Після ознайомлення необхідно скласти план та конспект відповіді на теоретичні питання та вирішити практичні ситуації (завдання). Незрозумілість отриманої інформації зобов'язує здобувача вищої освіти звернутися до викладача, що проводить семінарські заняття, або лектора.

Теоретичні питання

1. Поняття, види і загальні риси оперативних підрозділів
2. Обов'язки оперативних підрозділів.
3. Повноваження оперативних підрозділів.
4. Інші суб'єкти оперативно-розшукової діяльності.
5. Виконання письмових доручень і запитів оперативними підрозділами.
6. Інформування органів державної влади.
7. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

Практичні ситуації

Окремим елементом самостійної підготовки є вирішення конкретних ситуацій. Особливо слід звернути увагу на, по-перше, необхідність обґрунтування рішення, яке приймається під час відповіді, по-друге, обов'язкове здійснення посилань на положення чинного законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, матеріали правозастовчої практики.

1. Колишній працівник поліції Іванов, який працює на ринку «Нива», повідомив співробітнику кримінальної поліції про те, що два дні тому до нього підійшов невідомий громадянин з пропозицією купити у нього за низькою ціною 30 гр. героїну. Іванов призначив час для покупки «товару».

Завдання

1. Який оперативно-розшуковий захід слід провести для викриття торговця наркотиками? Дайте коротку характеристику даному оперативно-розшуковому заходу.
2. Які дії повинен здійснити оперативний співробітник і які оформити документи для здійснення даного оперативно-розшукового заходу?
3. Наведіть перелік дій оперативного працівника після проведення цього оперативно-розшукового заходу.

2. До оперуповноваженого поліції Смирнова звернувся співробітник патрульної поліції Орлов з проханням організувати спостереження за його дружиною, яку він підозрює в подружній зраді. Смирнов дав завдання співробітникам відповідного підрозділу поліції здійснювати протягом тижня приховане спостереження за дружиною Орлова.

Завдання

1. Оцініть законність дій оперуповноваженого Смирнова і обґрунтуйте свій висновок.
2. Дайте коротку характеристику даному оперативно-розшуковій заходу.
3. Розкрийте підстави та порядок проведення цього оперативно-

розшукового заходу.

4. Назвіть службових осіб, уповноважених на здійснення контролю за проведенням оперативно-розшукових заходів.

Теми рефератів, доповідей:

1. Міжнародне співробітництво правоохоронних органів у сфері боротьби із злочинністю.

2. Оперативні підрозділи Служби безпеки України: основні завдання та особливості діяльності.

Навчальна література для опрацювання

1. Албул С.В. Концепція розвитку кримінальної розвідки органів внутрішніх справ України: науковий проект / С.В. Албул, О.Є. Користін. – Одеса: ОДУВС, 2015. – 20 с.

2. Албул С.В. Кримінальна розвідка як функція оперативно-розшукової діяльності: Європейський досвід та Українські перспективи (Criminal Intelligence as a Function of Operatively-Search Activity: European Experience and Ukrainian Prospects) // European Reforms Bulletin: international scientific peer-reviewed journal: Grand Duchy of Luxembourg. – 2015. – № 2. – Р. 2-6.

3. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : моногр. / О. М. Бандурка. – Х.: Золота миля, 2012. – 620 с.

4. Грошевий Ю. М. Судовий контроль у сфері оперативно-розшукової діяльності / Ю. М. Грошевий, С. В. Єськов. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 128 с.

5. Грошевий Ю. М. Кримінально-процесуальне доказування та оперативно-розшукова діяльність / Ю. М. Грошевий, С. Б. Фомін. – Х.: Право, 2009. – 100 с.

6. Зеленецкий В. С. Ведомственный контроль и прокурорский надзор за законностью оперативно-розыскной деятельности / В. С. Зеленецкий, И. Н. Козьяков. – Х.: Восточно-регион. центр гуманитарно-образоват. инициатив, 2003. – 256 с.

7. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / Є. М. Моїсєєв, О. М. Джужа, Д. Й. Никифорчук та ін.; за ред. О. М. Джужа. – К.: Прав. єдність, 2009. – 310 с.

8. Основы оперативно-розыскной деятельности в Украине (понятие, принципы, правовое обеспечение): часть первая: [учеб. пособие] / Э. А. Дидоренко, Б. И. Бараненко, В. А. Глазков и др.; под ред. Э. В. Виленской; МВД Украины, Луган. акад. внутр. дел им. 10-летия Независимости Украины. – Луганск: РИО ЛАВД, 2006. – 245 с.

9. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України: науково-практичний коментар / В.Д. Берназ, А.М. Притула. – О.: Фенікс, 2013. – 190 с.

10. Про розвідувальні органи України : закон України від 22 березня 2001 р. № 2331 [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
11. Про Службу безпеки України : закон України від 25 березня 1992 р. № 2229 [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
12. Про Службу зовнішньої розвідки України : закон України від 01 грудня 2005 р. № 3160-IV [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
13. Теория оперативно-розыскной деятельности: учеб. / под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, Г. К. Синилова. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 832 с.
14. Шумилов А. Ю. Курс основ оперативно-розыскной деятельности: учеб. для вузов / А. Ю. Шумилов. – 3-е изд., доп. и перераб. – М. : Изд. дом Шумиловой И. И., 2008. – 391 с.
15. DeForest, P.R., R.E. Gaensslen, and H.C. Lee. Forensic Science: An Introduction to Criminalistics. New York: McGraw-Hill, Inc., 1983.
16. FBI Handbook of Forensic Science, Collection, Identification and Shipping Index (with modifications). Washington, D.C.: Federal Bureau of Investigation, 1992.
17. Fisher, B.A.J. Techniques of Crime Scene Investigation, 5th Edition. Boca Raton, Florida: CRC Press Inc., 1993.

Тема 3. Принципи проведення оперативно-розшукової діяльності

Самостійна робота за темою передбачає необхідність теоретичного засвоєння основних положень щодо загально-правових та галузевих принципів здійснення оперативно-розшукової діяльності, співставлення засади цієї діяльності з принципами дотримання основоположних прав і свобод людини та стандарти ЄС.

Самостійне опрацювання визначених питань полягає в необхідності ознайомлення: по-перше, з відповідними положеннями діючого законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, практики його застосування, висновками Верховного Суду України; по-друге, з навчальною літературою відповідно до переліку рекомендованих науково-практичних джерел.

Після ознайомлення необхідно скласти план та конспект відповіді на теоретичні питання та вирішити практичні ситуації (завдання). Незрозумілість отриманої інформації зобов'язує здобувача вищої освіти звернутися до викладача, що проводить семінарські заняття, або лектора.

Теоретичні питання

1. Конституційні засади правового регулювання оперативно-розшукової діяльності в Україні.
2. Загально-правові принципи оперативно-розшукової діяльності.
3. Галузеві принципи оперативно-розшукової діяльності.
4. Гарантії принципу законності при проведенні оперативно-розшукової діяльності.

Практичні ситуації.

Окремим елементом самостійної підготовки є вирішення конкретних ситуацій. Особливо слід звернути увагу на, по-перше, необхідність обґрунтування рішення, яке приймається під час відповіді, по-друге, обов'язкове здійснення посилань на положення чинного законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, матеріали правозастовчої практики.

1. До суду звернувся громадянин Н. зі скаргою про те, що працівниками Чернігівського відділу поліції порушено його право на тайну телефонних та інших переговорів. Суддя, який розглядав скаргу, поставив вимогу керівництву вказаного відділу представити оперативно-службові документи, що підтверджують законність обмеження конституційного права громадянина.

Завдання

1. Чи вправі суддя витребувати оперативно-службові документи? Обґрунтуйте нормами нормативного акта.
2. Дайте коротку характеристику оперативно-розшуковим заходам, що проводились стосовно Н.

2. Під час проведення оперативно-розшукових заходів оперуповноважений кримінальної поліції Смирнов встановив прізвище та ім'я особи, яка вчинила злочин. За отриманими даними вона працює в ТОВ «Смайл». Смирнов звернувся з письмовим запитом до ТОВ з проханням надати відомості про всіх співробітників, що працюють у товаристві. Генеральний директор ТОВ «Смайл» відмовив в наданні інформації, пославшись на комерційну таємницю.

Завдання

1. Чи правомірна відмова директора ТОВ «Смайл»? Обґрунтуйте відповідь.
2. Визначіть заходи, за допомогою яких можливо отримати необхідну інформацію у ТОВ «Смайл», та порядок їх організації і проведення.

Теми рефератів, доповідей:

1. Принципи верховенства права та законності в ОРД.

2. Принцип дотримання основоположних прав і свобод людини в процесі здійснення ОРД та стандарти ЄС.

3. Принцип єдності гласних і негласних заходів ОРД, а також комплексно-системного їх використання.

Навчальна література для опрацювання

1. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : моногр. / О. М. Бандурка. – Х.: Золота миля, 2012. – 620 с.

2. Грошевий Ю. М. Судовий контроль у сфері оперативно-розшукової діяльності / Ю. М. Грошевий, С. В. Єськов. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 128 с.

3. Грошевий Ю. М. Кримінально-процесуальне доказування та оперативно-розшукова діяльність / Ю. М. Грошевий, С. Б. Фомін. – Х.: Право, 2009. – 100 с.

4. Зеленецкий В. С. Ведомственный контроль и прокурорский надзор за законностью оперативно-розыскной деятельности / В. С. Зеленецкий, И. Н. Козьяков. – Х.: Восточно-регион. центр гуманит. образоват. инициатив, 2003. – 256 с.

5. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / Є. М. Моїсеєв, О. М. Джужа, Д. Й. Никифорчук та ін.; за ред. О. М. Джужи. – К.: Прав. єдність, 2009. – 310 с.

6. Основы оперативно-розыскной деятельности в Украине (понятие, принципы, правовое обеспечение): часть первая: [учеб. пособие] / Э. А. Дидоренко, Б. И. Бараненко, В. А. Глазков и др.; под ред. Э. В. Виленской; МВД Украины, Луган. акад. внутр. дел им. 10-летия Независимости Украины. – Луганск: РИО ЛАВД, 2006. – 245 с.

7. Теория оперативно-розыскной деятельности: учеб. / под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, Г. К. Синилова. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 832 с.

8. Шумилов А. Ю. Курс основ оперативно-розыскной деятельности: учеб. для вузов / А. Ю. Шумилов. – 3-е изд., доп. и перераб. – М.: Изд. дом Шумиловой И. И., 2008. – 391 с.

9. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: спільний наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

10. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України : монографія / С.Р. Тагієв. – К.: ВД «Дакор», 2015. – 440 с.

11. Уваров В. Зняття інформації з технічних каналів зв'язку / В. Уваров // Вісник прокуратури. – 2012. – № 4. – С. 122–126.

12. Хавронюк М.І. Конституція України. Коментар основних положень щодо захисту прав і свобод людини та громадянина. – К.: Літера, 2008. – 384 с.

13. Шилін М. Оперативно-розшукова діяльність та негласні слідчі дії: проблеми правового регулювання у світлі нового кримінального процесуального кодексу України / М. Шилін // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 1. – С. 59–64.

14. Arcaro, G. (2009). *Criminal Investigations: Forming Reasonable Grounds* (Fifth ed.). Toronto, Ontario: Emond Montgomery Publications Limited.

15. Geoffrey, J. & Ivar Fahsing (2007). In search of police investigative thinking styles: an exploratory study of detectives in Norway and Singapore. *International Journal of Learning and Change* 2(1), 20-33.

Змістовний модуль 2. Правові засади проведення оперативно-розшукової діяльності.

Тема 4. Підстави та порядок проведення оперативно-розшукової діяльності.

Самостійна робота за темою передбачає необхідність теоретичного засвоєння основних положень щодо підстав та порядку заведення оперативно-розшукової справи, порядку отримання дозволу слідчого судді на здійснення заходів, які тимчасово обмежують права людини, та використання отриманої інформації, дотримання вимог режиму секретності під час проведення оперативно-розшукових заходів.

Самостійне опрацювання визначених питань полягає в необхідності ознайомлення: по-перше, з відповідними положеннями діючого законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, практики його застосування, висновками Верховного Суду України; по-друге, з навчальною літературою відповідно до переліку рекомендованих науково-практичних джерел.

Після ознайомлення необхідно скласти план та конспект відповіді на теоретичні питання та вирішити практичні ситуації (завдання). Незрозумілість отриманої інформації зобов'язує здобувача вищої освіти звернутися до викладача, що проводить семінарські заняття, або лектора.

Теоретичні питання

1. Правові основи ведення оперативно-розшукових справ.
2. Підстави та порядок заведення оперативно-розшукової справи.

3. Постанова про заведення оперативно-розшукової справи: загальні вимоги та порядок складання.
4. Сутність організації оперативної розробки осіб, що підозрюються у підготовці та вчиненні злочинів.
5. Організація документування та реалізації матеріалів оперативно-розшукової справи.
6. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні.

Практичні ситуації.

Окремим елементом самостійної підготовки є вирішення конкретних ситуацій. Особливо слід звернути увагу на, по-перше, необхідність обґрунтування рішення, яке приймається під час відповіді, по-друге, обов'язкове здійснення посилань на положення чинного законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, матеріали правозастовчої практики.

1. У 2011 році Ю. обіймав посаду начальника слідчого відділу ДПА у К-ій області, відповідно до якої був наділений процесуальними повноваженнями на проведення досудового слідства (ст. 114-1 КПК України 1960 року). У вказаному слідчому підрозділі перебувала у провадженні кримінальна справа стосовно П.В.В., близький родич якого П.О.В. був зацікавлений у зменшенні обсягу обвинувачення П.В.В., лояльному провадженні щодо нього досудового слідства і вживав для цього відповідні заходи.

У грудні 2011 року під час проведення оперативно-розшукових заходів у Ю. були виявлені гроші, які йому передав П.О.В., як плату за вчинення в його інтересах дій із використанням свого службового становища. На вилучених купюрах, одязі та руках Ю. під час освідування були виявлені сліди люмінесцентної речовини.

Завдання

1. За наведеною фабулою наведіть перелік оперативно-розшукових заходів, які були проведені стосовно Ю.
2. Розкрийте порядок фіксації результатів проведення оперативно-розшукових заходів.
3. Наведіть перелік дій оперативного працівника після виявлення грошей у Ю.

2. З метою перевірки законності порушення прав і свобод людини під час проведення оперативно-розшукової діяльності підрозділом кримінальної поліції до м.Чернігова прибув прокурор Офісу Генерального прокурора, надав начальнику Чернігівського відділу ГУНП України в Чернігівській області відповідний припис за підписом Генерального прокурора та поставив вимогу пред'явити йому для перевірки усі

оперативно-розшукові справи, заведені у 2018 році. Після ознайомлення з приписом начальник Чернігівського відділу ГУНП України в Чернігівській області у наданні ОРС відмовив.

Завдання

1. Чи правомірно прокурору відмовили у ознайомленні з матеріалами ОРС?
2. Який порядок та підстави проведення прокурором перевірки дотримання законності при проведенні оперативно-розшукової діяльності?
3. Які вимоги повинні бути дотримані при допуску прокурора до такої перевірки?
4. Наведіть перелік документів, що повинні надаватись прокурором для здійснення перевірки дотримання законності при проведенні оперативно-розшукової діяльності?

Теми рефератів, доповідей:

1. Порядок отримання дозволу слідчого судді на здійснення заходів, які тимчасово обмежують права людини, та використання отриманої інформації.
2. Структура та зміст клопотання оперативного підрозділу до слідчого судді на отримання дозволу для проведення ОРЗ, які тимчасово обмежують права людини.
3. Дотримання режиму секретності під час проведення оперативно-розшукових заходів.

Навчальна література для опрацювання

1. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : моногр. / О. М. Бандурка. – Х.: Золота миля, 2012. – 620 с.
2. Біляєв В.О. Стратегія і тактика протидії злочинності засобами ОРД: монографія / В.О. Біляєв. – Дніпропетровськ, 2013. – 316 с
3. Грошевий Ю. М. Судовий контроль у сфері оперативно-розшукової діяльності / Ю. М. Грошевий, С. В. Єськов. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 128 с.
4. Грошевий Ю. М. Кримінально-процесуальне доказування та оперативно-розшукова діяльність / Ю. М. Грошевий, С. Б. Фомін. – Х.: Право, 2009. – 100 с.
5. Зеленецкий В. С. Ведомственный контроль и прокурорский надзор за законностью оперативно-розыскной деятельности / В. С. Зеленецкий, И. Н. Козьяков. – Х.: Восточно-регион. центр гуманитарно-образоват. инициатив, 2003. – 256 с.
6. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / Є. М. Моїсеєв, О. М. Джужа, Д. Й. Никифорчук та ін.; за ред. О. М. Джужи. – К.: Прав. єдність, 2009. – 310 с.

7. Основы оперативно-розыскной деятельности в Украине (понятие, принципы, правовое обеспечение): часть первая: [учеб. пособие] / Э. А. Дидоренко, Б. И. Бараненко, В. А. Глазков и др.; под ред. Э. В. Виленской; МВД Украины, Луган. акад. внутр. дел им. 10-летия Независимости Украины. – Луганск: РИО ЛАВД, 2006. – 245 с.

8. Теория оперативно-розыскной деятельности: учеб. / под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, Г. К. Синилова. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 832 с.

9. Шумилов А. Ю. Курс основ оперативно-розыскной деятельности: учеб. для вузов / А. Ю. Шумилов. – 3-е изд., доп. и перераб. – М. : Изд. дом Шумиловой И. И., 2008. – 391 с.

10. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: спільний наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

11. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України : монографія / С.Р. Тагієв. – К. : ВД «Дакор», 2015. – 440 с.

12. Уваров В. Зняття інформації з технічних каналів зв'язку / В. Уваров // Вісник прокуратури. – 2012. – № 4. – С. 122–126.

13. Хавронюк М.І. Конституція України. Коментар основних положень щодо захисту прав і свобод людини та громадянина. – К.: Літера, 2008. – 384 с.

14. Шилін М. Оперативно-розшукова діяльність та негласні слідчі дії: проблеми правового регулювання у світлі нового кримінального процесуального кодексу України / М. Шилін // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 1. – С. 59–64.

15. FBI Handbook of Forensic Science, Collection, Identification and Shipping Index (with modifications). Washington, D.C.: Federal Bureau of Investigation, 1992.

16. Fisher, V.A.J. Techniques of Crime Scene Investigation, 5th Edition. Boca Raton, Florida: CRC Press Inc., 1993.

17. Fox, Richard H. and Carl L. Cunningham. Crime Scene Search and Physical Evidence Handbook. Washington, D.C.: U.S. Department of Justice, National Institute of Justice, 1973.

18. Kirk, P.L. Crime Investigation, 2nd Edition. New York: John Wiley & Sons, 1974.

Тема 5. Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів, їх загальна характеристика.

Самостійна робота за темою передбачає необхідність теоретичного засвоєння основних положень щодо правового змісту оперативно-розшукових заходів, порядку та підстав їх проведення, використання їх результатів у кримінальному провадженні.

Самостійне опрацювання визначених питань полягає в необхідності ознайомлення: по-перше, з відповідними положеннями діючого законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, практики його застосування, висновками Верховного Суду України; по-друге, з навчальною літературою відповідно до переліку рекомендованих науково-практичних джерел.

Після ознайомлення необхідно скласти план та конспект відповіді на теоретичні питання та вирішити практичні ситуації (завдання). Незрозумілість отриманої інформації зобов'язує здобувача вищої освіти звернутися до викладача, що проводить семінарські заняття, або лектора.

Теоретичні питання

1. Поняття оперативно-розшукового заходу та його правовий зміст.
2. Класифікація оперативно-розшукових заходів.
3. Опитування та його відмінність від допиту.
4. Оперативна і контрольована закупки, їх види, оформлення результатів та можливість їх використання в якості доказів.
5. Контрольована поставка. Звичайна та підмінна контрольовані поставки.
6. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, електронних інформаційних мереж.
7. Збір зразків, необхідних для порівняльного дослідження.
8. Оперативний експеримент, його відмінність від провокації злочину.

Практичні ситуації

Окремим елементом самостійної підготовки є вирішення конкретних ситуацій. Особливо слід звернути увагу на, по-перше, необхідність обґрунтування рішення, яке приймається під час відповіді, по-друге, обов'язкове здійснення посилань на положення чинного законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, матеріали правозастовчої практики.

1. При виїзді оперативного працівника кримінальної поліції до місця події за фактом вчинення грабежу потерпіла повідомила, що може впізнати злочинця за зовнішністю.

Завдання

1. Який оперативно-розшуковий захід необхідно провести для виявлення і встановлення підозрюваного?
2. Надайте характеристику даному оперативно-розшуковій заходу.

2. У відділення по боротьбі з економічними злочинами від покупця Н. надійшла інформація, що в магазині «Кристал» регулярно реалізується горілка «Українська» в пляшках ємністю 0,5 л. За зовнішніми ознаками горілка є фальсифікатом.

Завдання

1. Які оперативно-розшукові заходи необхідно провести? Надайте їх стислу характеристику.
2. Куди можливо направити на дослідження отримані зразки?

Теми рефератів, доповідей:

1. Порядок та підстави проникнення та обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи у процесі оперативно-розшукової діяльності.
2. Нормативна регламентація виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Навчальна література для опрацювання

1. Албул С.В. Теоретично-прикладні засади протидії підрозділами карного розшуку злочинам проти власності у районі проведення антитерористичної операції : монографія / С.В. Албул, О.Ю. Анциферов, М.В. Стацак та ін.; за заг. наук. ред. С.М. Гуса-рова. – Харків : Вид-во ХНУВС, 2015. – 292 с.

2. Антологія сиску: В 14-ти т. / Відп. ред.: Ю.І. Римаренко, В.І. Кумарець. – К.: Знання України, 2005. – Т.1. / Упоряд.: Ю.І. Римаренко, В.М. Чисніков, І.Р. Шинкаренко та ін. – 596 с.

3. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : моногр. / О. М. Бандурка. – Х.: Золота миля, 2012. – 620 с.

4. Василичук В.І. Конфіденційне співробітництво в оперативно-розшуковій діяльності та кримінальному провадженні / В.І. Василичук, О.В. Грибовський // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2015. – № 1 (34). – Частина 2. – К.: НАВС, 2015. – С. 3-14.

5. Водько Н.П. Формирование политики противодействия уго-ловным правонарушениям в Украине (оперативно-разыскной аспект): монография / Н.П. Водько. – Одесса: Феникс, 2015. – 572 с.

6. Грошевий Ю. М. Судовий контроль у сфері оперативно- розшукової діяльності / Ю. М. Грошевий, С. В. Єськов. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 128 с.

7. Грошевий Ю. М. Кримінально-процесуальне доказування та оперативно-розшукова діяльність / Ю. М. Грошевий, С. Б. Фомін. – Х.: Право, 2009. – 100 с.

8. Зеленецкий В. С. Ведомственный контроль и прокурорский надзор за законностью оперативно-розыскной деятельности / В. С. Зеленецкий, И. Н. Козьяков. – Х.: Восточно-регион. центр гуманитарно-образоват. инициатив, 2003. – 256 с.

9. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / Є. М. Моїсеєв, О. М. Джужа, Д. Й. Никифорчук та ін.; за ред. О. М. Джужи. – К.: Прав. єдність, 2009. – 310 с.

10. Основы оперативно-розыскной деятельности в Украине (понятие, принципы, правовое обеспечение): часть первая: [учеб. пособие] / Э. А. Дидоренко, Б. И. Бараненко, В. А. Глазков и др.; под ред. Э. В. Виленской; МВД Украины, Луган. акад. внутр. дел им. 10-летия Независимости Украины. – Луганск: РИО ЛАВД, 2006. – 245 с.

11. Теория оперативно-розыскной деятельности: учеб. / под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, Г. К. Синилова. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 832 с.

12. Шумилов А. Ю. Курс основ оперативно-розыскной деятельности: учеб. для вузов / А. Ю. Шумилов. – 3-е изд., доп. и перераб. – М.: Изд. дом Шумиловой И. И., 2008. – 391 с.

13. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: спільний наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

14. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України : монографія / С.Р. Тагієв. – К.: ВД «Дакор», 2015. – 440 с.

15. Уваров В. Зняття інформації з технічних каналів зв'язку / В. Уваров // Вісник прокуратури. – 2012. – № 4. – С. 122–126.

16. Crime Scene and Evidence Collection Handbook. Washington, D.C.: Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms, 1999.

17. DeForest, P.R., R.E. Gaensslen, and H.C. Lee. Forensic Science: An Introduction to Criminalistics. New York: McGraw-Hill, Inc., 1983.

18. FBI Handbook of Forensic Science, Collection, Identification and Shipping Index (with modifications). Washington, D.C.: Federal Bureau of Investigation, 1992.

19. Fisher, B.A.J. Techniques of Crime Scene Investigation, 5th Edition. Boca Raton, Florida: CRC Press Inc., 1993.

20. Kirk, P.L. Crime Investigation, 2nd Edition. New York: John Wiley & Sons, 1974.

Тема 6. Підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ. Строки ведення оперативно-розшукових справ. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Самостійна робота за темою передбачає необхідність засвоєння основних положень щодо підстав та порядку закриття оперативно-розшукових справ, строків їх ведення, підстав та порядку припинення та поновлення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи.

Самостійне опрацювання визначених питань полягає в необхідності ознайомлення: по-перше, з відповідними положеннями діючого законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, практики його застосування; по-друге, з навчальною літературою відповідно до переліку рекомендованих науково-практичних джерел.

Після ознайомлення необхідно скласти план та конспект відповіді на теоретичні питання та вирішити практичні ситуації (завдання). Незрозумілість отриманої інформації зобов'язує здобувача вищої освіти звернутися до викладача, що проводить семінарські заняття, або лектора.

Теоретичні питання

1. Підстави закриття оперативно-розшукових справ.
2. Порядок закриття оперативно-розшукової справи.
3. Строки ведення оперативно-розшукових справ, порядок їх продовження.
4. Припинення та поновлення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи.
5. Внутрішній контроль та прокурорський нагляд за додержанням вимог законодавства під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Практичні ситуації

Окремим елементом самостійної підготовки є вирішення конкретних ситуацій. Особливо слід звернути увагу на, по-перше, необхідність обґрунтування рішення, яке приймається під час відповіді, по-друге, обов'язкове здійснення посилань на положення чинного законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, матеріали правозастовчої практики.

1. У процесі виконання службових завдань оперативний співробітник військової контррозвідки отримав оперативну інформацію про те, що 20 грудня 2017 року Ф., виконуючи обов'язки начальника штабу військової частини, надав вказівку підлеглим військовослужбовцям строкової служби завантажити зі складу частини до кузова автомобіля Камаз-4310, який

належав в/частині, автомобільний двигун, вартістю 62 тис. грн. Після завантаження Ф. наказав водієві оформити транспортні документи без зазначення вантажу та виїхав як старший машини з території частини.

Завдання

1. За наведеною фабулою складіть алгоритм дій оперативного співробітника.

2. Надайте характеристику оперативно-розшуковому заходу - зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, електронних інформаційних мереж.

2. Громадянина Молдови Л. було призначено військовим спостерігачем від Республіки Молдова при Об'єднаному штабі Загальних Миротворчих Сил. Як представник прес-центру Об'єднаної Контрольної Комісії від Республіки Молдова та позаштатний співробітник газети «Незалежна Молдова» Л. познайомився з українським військовослужбовцем Р. У грудні Л. з метою збирання за завданням спецслужби Республіки Молдова та подальшої передачі іноземній організації відомостей попросив зазначеного військовослужбовця передати йому за грошову винагороду відомості щодо бойових можливостей і застосування розвідувальної авіації Повітряних Сил ЗС України, а також особливостей функціонування одного з підрозділів спеціального призначення Військово-Морських Сил ЗС України, в тому числі й дані, що містять державну таємницю.

Завдання

1. Розкрийте порядок дій оперативного співробітника військової контррозвідки, який отримав вказану інформацію від негласного позаштатного працівника.

2. Складіть проект постанови про заведення оперативно-розшукової справи відповідно до наведеної ситуації.

Теми рефератів, доповідей:

1. Особливості прокурорського нагляду за додержанням вимог законодавства під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

2. Особливості нормативно-правового регулювання оперативно-розшукової діяльності в установах виконання покарань.

Навчальна література для опрацювання

1. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : моногр. / О. М. Бандурка. – Х.: Золота миля, 2012. – 620 с.

2. Грошевий Ю. М. Судовий контроль у сфері оперативно-розшукової діяльності / Ю. М. Грошевий, С. В. Єськов. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 128 с.

3. Грошевий Ю. М. Кримінально-процесуальне доказування та оперативно-розшукова діяльність / Ю. М. Грошевий, С. Б. Фомін. – Х.: Право, 2009. – 100 с.
4. Забезпечення прав і свобод громадян під час здійснення оперативно-технічних заходів: науково-практичний посібник / С.В. Албул, М.В. Корнієнко, Р.В. Мукоїда. – Одеса: ОДУВС, 2014. – 104 с.
5. Зеленецкий В. С. Ведомственный контроль и прокурорский надзор за законностью оперативно-розыскной деятельности / В. С. Зеленецкий, И. Н. Козьяков. – Х.: Восточно-регион. центр гуманитарно-образоват. инициатив, 2003. – 256 с.
6. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / Є. М. Моїсеєв, О. М. Джужа, Д. Й. Никифорчук та ін.; за ред. О. М. Джужи. – К.: Прав. єдність, 2009. – 310 с.
7. Основы оперативно-розыскной деятельности в Украине (понятие, принципы, правовое обеспечение): часть первая: [учеб. пособие] / Э. А. Дидоренко, Б. И. Бараненко, В. А. Глазков и др.; под ред. Э. В. Виленской; МВД Украины, Луган. акад. внутр. дел им. 10-летия Независимости Украины. – Луганск: РИО ЛАВД, 2006. – 245 с.
8. Теория оперативно-розыскной деятельности: учеб. / под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, Г. К. Синилова. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 832 с.
9. Шумилов А. Ю. Курс основ оперативно-розыскной деятельности: учеб. для вузов / А. Ю. Шумилов. – 3-е изд., доп. и перераб. – М.: Изд. дом Шумиловой И. И., 2008. – 391 с.
10. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: спільний наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
11. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України : монографія / С.Р. Тагієв. – К.: ВД «Дакор», 2015. – 440 с.
12. Уваров В. Зняття інформації з технічних каналів зв'язку / В. Уваров // Вісник прокуратури. – 2012. – № 4. – С. 122–126.
13. Хавронюк М.І. Конституція України. Коментар основних положень щодо захисту прав і свобод людини та громадянина. – К.: Літера, 2008. – 384 с.
14. Шилін М. Оперативно-розшукова діяльність та негласні слідчі дії: проблеми правового регулювання у світлі нового кримінального процесуального кодексу України / М. Шилін // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 1. – С. 59–64.

15. Crime Scene and Evidence Collection Handbook. Washington, D.C.: Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms, 1999.

16. FBI Handbook of Forensic Science, Collection, Identification and Shipping Index (with modifications). Washington, D.C.: Federal Bureau of Investigation, 1992.

17. Fisher, B.A.J. Techniques of Crime Scene Investigation, 5th Edition. Boca Raton, Florida: CRC Press Inc., 1993.

Тема 7. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності.

Самостійна робота за темою передбачає необхідність засвоєння основних положень щодо напрямів, умов, порядку і способів використання результатів оперативно-розшукової діяльності, зокрема, у кримінальному провадженні, порядку оформлення результатів ОРД та їх передачі органам досудового розслідування.

Самостійне опрацювання визначених питань полягає в необхідності ознайомлення: по-перше, з відповідними положеннями діючого законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, практики його застосування; по-друге, з навчальною літературою відповідно до переліку рекомендованих науково-практичних джерел.

Після ознайомлення необхідно скласти план та конспект відповіді на теоретичні питання та вирішити практичні ситуації (завдання). Незрозумілість отриманої інформації зобов'язує здобувача вищої освіти звернутися до викладача, що проводить семінарські заняття, або лектора.

Теоретичні питання

1. Результати ОРД, їх характеристика і види.
2. Основні напрями використання результатів ОРД.
3. Умови, порядок і способи використання результатів ОРД у кримінальному провадженні.
4. Оформлення результатів ОРД. Прийняття рішення про їх реалізацію. Легалізація оперативно-розшукової інформації та її розсекречування.
5. Порядок передачі матеріалів ОРД органам досудового розслідування.

Практичні ситуації

Окремим елементом самостійної підготовки є вирішення конкретних ситуацій. Особливо слід звернути увагу на, по-перше, необхідність обґрунтування рішення, яке приймається під час відповіді, по-друге, обов'язкове здійснення посилань на положення чинного законодавства з питань оперативно-розшукової діяльності, матеріали правозастовчої практики.

1. Громадянин України Карпенко відвідав одну із зарубіжних держав як турист. Купуючи там сукню, він виявив, що в нього не вистачило грошей. «Виручив» його російський емігрант Зотов. Вони почали разом відвідувати ресторани, розважальні заклади.

Сфотографувавши непомітно документи Карпенка, Зотов запропонував йому співробітничати з іноземною розвідкою, погрожуючи в разі відмови, що компетентним органам України стануть відомими його негідні вчинки. Той погодився і дав про це підписку. Одержавши завдання на збирання в Україні шпигунських відомостей, Карпенко не став його виконувати. Через деякий час у м.Чернігові до нього з'явився Зотов для одержання відомостей. Карпенко повідомив про нього своєму знайомому співробітнику Управління СБ України в Чернігівській області.

Завдання

1. Розкрийте порядок дій оперативного працівника, якому доручили провести перевірку наданої Карпенком інформації.

2. Складіть план опитування Карпенка.

2. Оперативний уповноважений спеціальної поліції Т. запросив на допит М, яка можливо причетна до викрадення особистих речей гр. К. Коли М. прибула, то Т., став розпитувати її про спосіб життя, знайомих, заняттях і розвагах в останні дні. М. заявила, що перш ніж відповідати на подібні питання, вона хотіла б довідатися, у зв'язку із чим її викликали до поліції та ознайомитись з посвідченням «слідчого». На це Т. відповів, що після відповіді на поставлені питання він роз'яснить причину виклику та надасть своє посвідчення для ознайомлення.

Завдання

1. Чи правомірні дії Т.?

2. Назвіть посадових осіб Національної поліції, уповноважених викликати громадян для допиту?

3. Надайте характеристику опитуванню як оперативно-розшуковому заходу.

4. Розкрийте відмінність опитування від допиту.

Теми рефератів, доповідей:

1. Використання результатів ОРД як приводів та підстав для початку досудового розслідування.

2. Підстави та порядок використання результатів ОРД для розшуку злочинців та осіб, які безвісти зникли.

Навчальна література для опрацювання

1. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : моногр. / О. М. Бандурка. – Х.: Золота миля, 2012. – 620 с.

2. Грошевий Ю. М. Судовий контроль у сфері оперативно-розшукової діяльності / Ю. М. Грошевий, С. В. Єськов. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 128 с.
3. Грошевий Ю. М. Кримінально-процесуальне доказування та оперативно-розшукова діяльність / Ю. М. Грошевий, С. Б. Фомін. – Х.: Право, 2009. – 100 с.
4. Зеленецкий В. С. Ведомственный контроль и прокурорский надзор за законностью оперативно-розыскной деятельности / В. С. Зеленецкий, И. Н. Козьяков. – Х.: Восточно-регион. центр гуманит. образоват. инициатив, 2003. – 256 с.
5. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / Є. М. Моїсеєв, О. М. Джужа, Д. Й. Никифорчук та ін.; за ред. О. М. Джужа. – К.: Прав. єдність, 2009. – 310 с.
6. Основы оперативно-розыскной деятельности в Украине (понятие, принципы, правовое обеспечение): часть первая: [учеб. пособие] / Э. А. Дидоренко, Б. И. Бараненко, В. А. Глазков и др.; под ред. Э. В. Виленской; МВД Украины, Луган. акад. внутр. дел им. 10-летия Независимости Украины. – Луганск: РИО ЛАВД, 2006. – 245 с.
7. Теория оперативно-розыскной деятельности: учеб. / под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, Г. К. Синилова. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 832 с.
8. Шумилов А. Ю. Курс основ оперативно-розыскной деятельности: учеб. для вузов / А. Ю. Шумилов. – 3-е изд., доп. и перераб. – М.: Изд. дом Шумиловой И. И., 2008. – 391 с.
9. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: спільний наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України : монографія / С.Р. Тагієв. – К. : ВД «Дакор», 2015. – 440 с.
11. Уваров В. Зняття інформації з технічних каналів зв'язку / В. Уваров // Вісник прокуратури. – 2012. – № 4. – С. 122–126.
12. Шилін М. Оперативно-розшукова діяльність та негласні слідчі дії: проблеми правового регулювання у світлі нового кримінального процесуального кодексу України / М. Шилін // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 1. – С. 59–64.
13. Crime Scene and Evidence Collection Handbook. Washington, D.C.: Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms, 1999.

14. DeForest, P.R., R.E. Gaensslen, and H.C. Lee. *Forensic Science: An Introduction to Criminalistics*. New York: McGraw-Hill, Inc., 1983.
15. *FBI Handbook of Forensic Science, Collection, Identification and Shipping Index (with modifications)*. Washington, D.C.: Federal Bureau of Investigation, 1992.
16. Fisher, B.A.J. *Techniques of Crime Scene Investigation*, 5th Edition. Boca Raton, Florida: CRC Press Inc., 1993.
17. Fox, Richard H. and Carl L. Cunningham. *Crime Scene Search and Physical Evidence Handbook*. Washington, D.C.: U.S. Department of Justice, National Institute of Justice, 1973.
18. Kirk, P.L. *Crime Investigation*, 2nd Edition. New York: John Wiley & Sons, 1974.

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття та завдання оперативно-розшукової діяльності.
2. Історія оперативно-розшукової діяльності.
3. Предмет оперативно-розшукової діяльності.
4. Принципи оперативно-розшукової діяльності.
5. Правова основа оперативно-розшукової діяльності.
6. Правовідносини в оперативно-розшуковій діяльності.
7. Підрозділи, які її здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
8. Обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
9. Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
10. Гарантії законності під час здійснення ОРД.
11. Загальна характеристика Закону «Про оперативно-розшукову діяльність».
12. Загальні принципи оперативно-розшукової діяльності.
13. Спеціальні (галузеві) принципи оперативно-розшукової діяльності.
14. Закон України «Про національну поліцію». Завдання та функції оперативних підрозділів національної поліції.
15. Закон України «Про Службу безпеки України». Основні завдання оперативних підрозділів Служби безпеки України.
16. Завдання та функції оперативних підрозділів Державної прикордонної служби України.
17. Гласні розшукові заходи оперативно-розшукової діяльності.
18. Негласні розшукові заходи оперативно-розшукової діяльності.
19. Розвідувальні заходи та їх мета.
20. Контррозвідувальні заходи та їх мета.
21. Оперативно-розшукові заходи та їх мета.
22. Завдання та функції оперативних підрозділів Служби зовнішньої розвідки України.
23. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю». Мета та завдання боротьби з організованою злочинністю.
24. Мета та завдання оперативних підрозділів Управління державної охорони України відповідно до законів України «Про оперативно-розшукову діяльність» та «Про Державну охорону органів державної влади України та посадових осіб».
25. Завдання та функції оперативних підрозділів Державної кримінально-виконавчої служби України відповідно до законів України «Про оперативно-розшукову діяльність» та «Про Державну кримінально-виконавчу службу України».

26. Завдання та функції оперативних підрозділів Національного антикорупційного бюро України.
27. Завдання та функції оперативних підрозділів Державного бюро розслідувань.
28. Оперативні засоби ОРД.
29. Оперативно-технічні засоби ОРД.
30. Суб'єкти ОРД, які здійснюють оперативно-розшукові, розвідувальні та контрозвідувальні заходи.
31. Оперативно-розшукові заходи та їх відмінність від негласних слідчих (розшукових) дій.
32. Міжнародне співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності.
33. Розвідувальні підрозділи Міністерства оборони України, їх функції та завдання.
34. Оперативні підрозділи органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового і митного законодавства, мета та завдання їх діяльності.
35. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.
36. Законодавче визначення підстав для здійснення оперативно-розшукової діяльності.
37. Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх обов'язки та права.
38. Взаємодія оперативних підрозділів між собою та іншими правоохоронними органами.
39. Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
40. Проникнення в злочинну групу як право суб'єкта оперативно-розшукової діяльності.
41. Отримання інформації з каналів зв'язку як право суб'єкта оперативно-розшукової діяльності.
42. Встановлення конфіденційного співробітництва з особами як право суб'єкта оперативно-розшукової діяльності.
43. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.
44. Сприяння здійсненню оперативно-розшукової діяльності.
45. Соціальний та правовий захист працівників оперативних підрозділів.
46. Заходи забезпечення безпеки працівників, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
47. Соціальний та правовий захист особи, яка залучається до оперативно-розшукової діяльності.
48. Нагляд за дотриманням законності при проведенні оперативно-розшукової діяльності.
49. Строки ведення оперативно-розшукових справ.

50. Підстави, порядок та мета застосування окремих обмежень прав і свобод людини та юридичних осіб під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

51. Мета, підстави та порядок спостереження за особою, річчю або місцем при проведенні оперативно-розшукової діяльності.

52. Мета, підстави та порядок аудіо-, відеоконтролю місця при проведенні оперативно-розшукової діяльності.

53. Підстави та порядок накладення арешту на кореспонденцію, здійснення її огляду та виїмки при проведенні оперативно-розшукової діяльності.

54. Підстави та порядок установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу при проведенні оперативно-розшукової діяльності.

55. Підстави та порядок створення та використання заздалегідь ідентифікованих (помічених) або несправжніх (імітаційних) засобів під час проведення оперативно-розшукової діяльності.

56. Підстави для проведення профілактичної роботи оперативними підрозділами.

57. Характеристика технічних засобів, психотропних, хімічних та інших речовин, які забороняється використовувати під час оперативно-розшукової діяльності для одержання інформації.

58. Порядок обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи.

59. Порядок та підстави припинення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи.

60. Повноваження працівників оперативних підрозділів щодо припинення та поновлення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи.

61. Порядок та підстави закриття оперативно-розшукової справи.

62. Принципи взаємодії оперативних підрозділів у боротьбі зі злочинністю.

63. Підстави та порядок взаємодії оперативних підрозділів зі слідчими у кримінальному провадженні.

64. Форми контролю за оперативно-розшуковою діяльністю.

65. Категорії професій, яким забороняється залучення до виконання завдань ОРД (у зв'язку зі специфікою їх професійної діяльності).

66. Відповідальність працівника оперативного підрозділу за порушення вимог законодавства під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

67. Соціальний та правовий захист представників громадськості, які залучаються до виконання оперативно-розшукових завдань.

68. Форми та умови відповідальності за порушення оперативно-розшукової діяльності працівниками оперативних підрозділів.

69. Компетенція контролюючих органів щодо нагляду за додержанням заходів в оперативно-розшуковій діяльності.

70. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах.

71. Конституційні засади діяльності прокуратури по нагляду за додержанням законів при проведенні оперативно-розшукової діяльності.

72. Форми співробітництва особи, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності.

73. Допуск та доступ працівників оперативних підрозділів до державної таємниці у відповідності до положень Закону України «Про державну таємницю».

74. Підстави та порядок використання працівниками оперативних підрозділів матеріальних носіїв секретної інформації у відповідності до положень Закону України «Про державну таємницю».

75. Повноваження прокурора по нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності.

76. Підстави та порядок застосовування засобів фізичного впливу, спеціальних засобів та вогнепальної зброї під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

77. Порядок та підстави застосування окремих обмежень прав і свобод людини та юридичних осіб до постановлення ухвали слідчого судді при здійсненні оперативно-розшукової діяльності.

78. Фіксація результатів оперативно-розшукових заходів.

79. Порядок та підстави прийняття рішень про проведення оперативно-розшукових заходів, які не потребують дозволу слідчого судді або рішення прокурора.

80. Порядок та підстави повідомлення прокурора про прийняте рішення щодо проведення оперативно-розшукових заходів.

81. Постанова про заведення оперативно-розшукової справи: підстави та порядок прийняття рішення, вимоги до оформлення.

82. Рішення Європейського суду з прав людини щодо застосування спеціальних засобів розслідування та їх значення для вдосконалення нормативно-правового регулювання оперативно-розшукової діяльності.